

Høyring av framlegg til ny vass- og avløpsforskrift

Etne kommune legg med dette framlegg til ny vass- og avløpsforskrift ut på høyring. Frist for innsending av uttale er sett til 31 august 2021.

Høyringssvar kan sendast til post@etne.kommune.no, Sjoarvegen 2, 5590 Etne.

1 Bakgrunn

Ramma for kommunale vatn- og avløpsgebyr blir fastsett i kommunal forskrift. Frå 2012 er kommunen sitt høve til å krevje inn vass- og avløpsgebyr heimla i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Forureiningsforskrifta frå 2004 fastset ramma for gebyra og hovudreglane om utrekning og innkrevjing. Bakgrunnen for utarbeiding av ny forskrift er at kommunen ønsker at forskrifta er betre tilpassa dagens forhold.

Vass- og avløpsgebyra i Etne kommune bygger på sjølvkostprinsippet, det vil seie at kommunen sine kostnader med å tilverke tenestene skal dekkast inn gjennom dei gebyra som abonnentane betalar. Kommunen har ikkje høve til å tene pengar på tenestene. Over- eller underskot i det einskilde år skal høvesvis verte avsett eller trekt frå bundne driftsfond. Avsett overskot frå det einskilde år vert attendeført til abonnentane i form av lågare årsgebyr i løpet av ein femårsperiode. Tilsvarende vil underskot til framføring verte dekt inn over årsgebyret i løpet av ein femårsperiode. Vass- og avløpsgebyra skal ikkje finansiere andre delar av kommuneforvaltninga.

2 Oppsummering

I ny forskrift foreslår kommunen at tilknytingsgebyret settast slik at bustadabonnentar betaler ein fast sats per bueining, medan næringsabonnentar betaler ein fast sats per eigedom. Ein fast sats opplevast enklare og meir rettferdig for abonnentane, enn ein sats som for eksempel er avhengig av bygningsstorleik. Kommunen foreslår at tilknytingsgebyret i Etne kommune settast til 10.000 kroner inkludert moms for vatn og avløp. Tilknytingskostnadane til kommunen er hovudsakleg knytt til administrativ registreringa av ein ny abonnent.

Ny vass- og avløpsforskrift foreslår å vidareføre eit todelt årsgebyr for både vatn og avløp i ny forskrift, men ein fast og variabel del. For bustadar skal den faste delen betalast som eit gebyr per bueining, medan næringsseigedomar skal betale gebyr etter fastsette kategoriar basert på vassforsyningskapasitet. Kommunen må ta omsyn til at infrastrukturkostnader knytt til vatn og avløp er relativt høgare for storforbrukande abonnentar enn for ein bustadeigedom, og deler dei derfor inn i kategoriar.

Den variable delen av gebyret fastsettast som hovudregel etter målt forbruk, men for abonnentar som ikkje har vassmålar må kommunen berekne forbruket. For dei utan vassmålar blir det foreslått at forbruket reknast ut frå eigedomens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i høve til eit høvetal mellom bruksareal og vassvolum. I forslag til ny forskrift er det foreslått å setje ned høvetalet frå 2,0 til 1,3 m³ per m² bruksareal.

Simuleringa under viser ei samanlikning av vatn- og avløpsgebyra i 2021 mellom forslag til ny forskrift og den forskrifta som gjeld i dag. Grøn bakgrunn i tabellen tydar at abonnenten vil betale mindre etter ny forskrift enn i dag, medan rød bakgrunn tydar at abonnenten vil betale meir. Denne fargekodinga er brukt gjennomgåande i notatet. Det er tatt utgangspunkt i fire ulike storleikar for målt forbruk; 80, 130, 1.200 og 12.000 m³.

Årsgebyr vatn 2021 inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Tomannsbustad	80	5 456	4 089
Einebustad	130	6 534	4 952
Liten næring	1 200	12 355	15 841
Bygg- og anleggsverksemd	12 000	262 451	343 560

Tabell 1 - Simulerte vassgebyr ved ny og gammal forskrift

Årsgebyr avløp 2021 inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Tomannsbustad	80	2 268	1 711
Einebustad	130	2 701	2 069
Liten næring	1 200	5 036	6 615
Bygg- og anleggsverksemd	12 000	105 376	142 944

Tabell 2 - Simulerte avløpsgebyr ved ny og gammal forskrift

Føresetnader: Gebyrberekninga for ny forskrift kan ha eit slingsringsmonn på rundt 10 %. Kommunen sitt sjølvkostresultat i 2021 og planlagt aktivitetsnivå vil også påverke gebyra for 2022.

3 Framlegg til ny forskrift for vatn og avløp

Dette kapittelet skisserer hovudtrekka og spesielle forhold i framlegget til ny forskrift for vatn og avløp.

3.1 Tilknytingsgebyr

Ved tilknytning til kommunalt vatn- og/eller avløpsnett er det abonnenten som står for røyrleggjarkostnaden. Kommunen har soleis ikkje direkte kostnader knytt til tilknytninga. Kommunens kostnader er hovudsakleg knytt til administrativ registreringa av ein ny abonnent.

I forslag til ny forskrift er tilknytingsgebyret ikkje knytt opp til bygningsstorleik, men som ein fast sats kravd ved hendingane beskrive i forskrifta § 2-1 bokstav a) til c). Ein fast sats vert anteke å opplevast som meir rettferdig for abonnentane enn ein sats som til dømes er avhengig av bygningsstorleik.

Tilknytingsgebyret er utforma slik at bustadeigedommar skal betale per buening, mens næringseigedommar skal betale etter kategoriar avhengig av vassforsyningskapasitet.

Det leggjast ikkje opp til særskilt tilknytingsgebyr ved til-/påbygg av eksisterande eigendom.

Samla inntekter frå tilknytingsgebyr avheng av nybyggings- og etableringsaktiviteten i kommunen og vil variere frå år til år. Dersom gebyrsatsen er høg vil mange tilknytningar føre til at tilknytingsgebyrinntektene utgjør ein betydeleg del av årets gebyrinntekter. Dette vil kunne påverke moglegheita til å halde årsgebyret stabilt, sidan årsgebyret må reduserast ved overskot på sjølvkostkalkylen. Eit lågt nivå på tilknytingsgebyret er i tråd med anbefalinga frå *Norsk Vann*.

I tilfelle der kommunen overtar private vass- og/eller avløpsanlegg kan kommunestyret i det enkelte tilfelle avgjere om det skal reknast gebyr for tilknytning, irekna eventuell rabatt.

Gebyrsatsen fastsetjast årleg av kommunestyret og kjem fram av gebyrregulativet. Arbeidsgruppa planlegg å føreslå at tilknytingsgebyret i Etne kommune settast til 10.000 kroner inkl. mva. for høvesvis vatn og avløp.

3.2 Todelt årsgebyr

Ny vass og avløpsforskrift føreslår eit todelt årsgebyr med ein fast del og ein variabel del (alternativ 2 i figur 1). Valet av ein todelt gebyrmodell er grunngjeve med at gebyra betre vil fange opp tenestene si kostnadssamansetting, og at det gjev høve til å differensiere den faste delen av årsgebyret.

Samla abonnementsgebyrinntekter skal fortrinnsvis dekke gebyrtenesta sine forventa kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivingar). Desse kostnadane kan sjåast på som faste og forbruksuavhengige.

3.3 Abonnementsgebyr (Fastledd)

I framlegget til ny forskrift er det føreslått at bustadeigedom og fritidsbustad skal betale abonnementsgebyr som ein fast sats per buening. Det grunngjevast med at bustadeigdommen og fritidsbustaden utnyttar infrastrukturen likt uavhengig av bruksareal.

Nærings- og kombinasjonseigedom skal betale fastgebyr etter fastsette kategoriar i gebyrregulativet. For desse vil fastgebyret vektast slik at fastgebyret står i forhold til abonnentane sin del av kommunen sine infrastrukturkostnader knytt til vatn og avløp.

Næringsabonnentar i ny forskrift vil bli inndelt i fem ulike kategoriar som gir frå ein til tjuefire abonnementsgebyr. Tabell 3 viser ein oversikt over fastledd (abonnementsgebyr) basert på vassforsyningskapasitet. Dette gjeld for nærings- og kombinasjonseigedomar. Ein kombinasjonseigedom er ein eigedom kor det både er næringsbygningar og bygningar for bustad.

Næringskategoriar	Tal fastledd	m ³ låg	m ³ høg	Abonnentar vatn	Abonnentar avløp
Kategori 1	1	0	300	38	44
Kategori 2	3	300	1 000	33	61
Kategori 3	6	1 000	3 000	14	25
Kategori 4	12	3 000	6 000	4	4
Kategori 5	24	6 000	20 000	1	1

Tabell 3 - Oversikt over næringskategoriar, tal fastledd og tal abonnentar i kvar kategori.

Den enkelte eigedom skal betale eit gitt tal abonnementsgebyr etter denne tabellen basert på eigedomen sitt høgste vassforbruk i årene 2019-2020. Dette er ein god og tilgjengeleg tilnærming på forsyningskapasiteten til den enkelte eigedom og difor også på kommunens infrastrukturkostnader per storforbrukande næringseigedom. Praksisen er i

bruk i fleire kommunar. Utan ei slik vekting ville kvar næringsabonnent berre betalt eit abonnementsgebyr uavhengig av eigedomen sin relative del av kommunen sin produksjons-/handteringskapasitet. Dette ville resultert i ein uheldig skeivdeling av kapitalkostnadene mellom bustad- og næringseigedomar. Tal fastledd følgjer ein avtakande funksjon gitt vassforbruk.

3.3.1 Endring av tilordna kategori for abonnementsgebyr

Det er ikkje lagt opp til at tilordna kategori for den enkelte eigedom skal kunne endrast på basis av ein reduksjon i vassforbruket. Det er fleire årsaker til dette:

- Fastleddet skal dekke kommunens kostnader knytt til den teoretiske leveringskapasiteten til kvar abonnent.
- Kommunens infrastruktur avskrivast lineært over 40 år slik at dei faste kostnadene er relativt stabile over tid og er upåverka av endringar i den enkelte abonnents varierende vassforbruk.
- Sidan kommunens kostnader innanfor vatn og avløp i sin heilskap skal dekkast av abonnentane medfører endringar av kategoritilhøyrse ein kostnadsforskyving frå ei gruppe abonnentar til ei anna.
- Dersom ein abonnent får høve til å «søke» om tilordning til ein anna kategori vil dette kunne få ein uheldig smitteeffekt samtidig som det kan føre til ein uønska «etterspørsel» etter politisk (sær-)behandling.
- Stadig endring av kategoritilhøyrse for eit stort tal næringsabonnentar kan påføre kommunen kostnader med å oppdatere fakturasystemet.

Arbeidsgruppa anbefaler sterkt å revidere kategoritilhøyrse ved jamne mellomrom, f.eks. kvart femte år. Vi tilrår at ein då ser på forbruksdata frå år 2019 og frem til sist avlesne målarstand for den enkelte eigedom. Det høgste vassforbruket i perioden bør leggjast til grunn for kategoritilhøyrse.

Enkelte næringseigedomar har ikkje vassmålar og betaler følgeleg abonnementsgebyr etter areal. Dersom slike eigedomar får vassmålar bør kommunen endre tilordna kategori etter to til tre år med målaravlesingar.

Samla inntekt frå abonnementsgebyr skal dekke kommunens kapitalkostnader, dvs. kostnader knytt til kommunen sin infrastruktur. Ein abonnent kan redusere årsgebyr for vatn og avløp ved å senke vassforbruket.

3.4 Variabelt gebyr

Regelverket gjev avgrensa moglegheiter til å differensiere det variable forbruksgebyret. Det anbefalast å operere med same gebyr per m³ for alle abonnentsgrupper.

Gebyret vert fastsett etter anten målt eller stipulert forbruk for bustadeigedomar, og som hovudregel etter målt forbruk for andre eigedomar.

Ved stipulert forbruk føreslår ny forskrift at forbruket vert rekna ut frå eigedomens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i høve til eit høvetal mellom bruksareal og vassvolum. Høvetalet kjem fram av gebyrregulativet.

Gebyr for mellombels tilknytning er innarbeidd i føresegna om gebyr etter målt forbruk (variabel del av årsgebyret). Likevel kan kravet om vassmålar fråvikast dersom vassforbruket kan verte fastsett på andre måtar. I tilfelle der det ikkje er mogleg å installere vassmålar kan kommunen fastsetje eit stipulert forbruk.

3.5 Faktor for stipulert forbruk

Regelverket understrekar at det stipulerte forbruket i størst mogleg grad skal svare til reelt forbruk. I dagens gebyrregulativ stipulerast heilårsbustader til eit årleg forbruk på 2 m³ vassforbruk per m² bruksareal. I følgje Norsk Vann (2011) bør omrekningsfaktoren for stipulert årleg forbruk ligge mellom 1,1 – 1,3 m³ per m² bruksareal (BRA). I framlegg til ny forskrift vert det føreslått eit høvetal på 1,3 m³ per m² bruksareal. Høvetalet fastsetjast i gebyrregulativet.

3.6 Særskilt om vannmålar mv.

I forslag til ny forskrift ligg det til grunn at kommunen eig vassmålarane og at abonnenten sjølv skal betale ei årleg leige for kjøp og vedlikehald av vassmålar. Kommunen skal bestemme type, plassering og storleik. Vassmålarar som er eigd av abonnenten i dag skal bytast ut med kommunal vassmålar på det tidspunkt det er naturleg å skifte ut vassmålar. Videre opnast det for at kommunen kan fastsette årsgebyret skjønnsmessig etter puring dersom abonnenten unnlét å foreta avlesing. Kommunen kan sjølv foreta avlesing utan ytterlegare varsel til abonnenten, og kreve særskilt gebyr for dette (oppmøtegebyr for avlesing av vassmålar). Oppmøtegebyret fastsettast årleg i gebyrregulativet.

4 Gebyrsimulering

Den nye VA-forskrifta legg grunnlaget for eit nytt gebyrregulativ. Regulativet blir årleg vedtatt av kommunestyret og følgjande gebyrsimuleringar er berre eit døme på ei oppstilling. Simuleringa nedanfor viser ein samanlikning av VA-gebyra i 2021 ved ny og gjeldande VA-forskrift. Alle prisar inkluderer mva.

4.1 Abonnements- og forbruksgebyr ved ny forskrift

Tabell 4 og tabell 5 nedanfor viser forbruks- og abonnementsgebyr for vatn og avløp for ny og gjeldande VA- forskrift. Det er lagt til grunn at abonnementsgebyret skal dekke 100 % av kapitalkostnadane for vatn og avløp. Bustadeigedom, irekna fritidsbustader, skal betale abonnementsgebyr som ein fast sats per bueining, medan nærings- og kombinasjonseigedomar skal betale abonnementsgebyr etter vekta kategoriar, som igjen er basert på vassforsyningskapasitet.

Vatn 2021 inkl. mva.	Eining	Gjeldande	Ny forskrift
Abonnementsgebyr	kr/bueining	3 731	1 995
Forbruksgebyr	kr/m ³	21,56	24,64

Tabell 4 - Vatn - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldande VA-forskrift.

Avløp 2021 inkl. mva.	Eining	Gjeldande	Ny forskrift
Abonnementsgebyr	kr/bueining	1 576	841
Forbruksgebyr	kr/m ³	8,65	10,23

Tabell 5 - Avløp - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldande VA-forskrift.

4.2 Årsgebyr bustad utan vassmålar

60 % av de private vass- og avløpsabonnentar betalar i dag etter stipulert forbruk. Tabell 6 og tabell 7 viser vass- og avløpsgebyr ved ny og gjeldande VA-forskrift for bustadeigedommar med fire størrelsar for stipulert forbruk; 140, 170, 200 og 230 m². Omrekningsfaktoren for gjeldande forskrift er 2,0 kubikkmeter per kvadratmeter, for ny forskrift er omrekningsfaktoren justert ned til 1,3 kubikkmeter per kvadratmeter. Ved gjennomgang av matrikkeldata er det funnet 255 einebustadar utan bruksareal. I tilfelle der eigedomen sine opplysningar i matrikkelen er mangelfulle, kan kommunen estimere arealet basert på gjennomsnittsoverslag basert på bygningstype. Ein gjennomsnittleg einebustad i Etne kommune er 189 m². Har ein betalt for mindre bruksareal ved gjeldande forskrift vil ein komme dårlegare ut enn tabellen under tilseie. Abonnenten kan sjølv skaffe dokumentasjon på eigedomen sitt gebyrpliktige areal.

Stipulert - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m ²	Gjeldande	Ny forskrift
Tomannsbustad (1 bueining)	140	9 768	6 479
Einebustad (1 bueining)	170	11 061	7 440
Einebustad (1 bueining)	200	12 355	8 401
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	230	17 380	11 357

Tabell 6 - Simulerte vassgebyr for ulike bustadeigedommar utan vassmålar.

Stipulert - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ²	Gjeldande	Ny forskrift
Tomannsbustad (1 bueining)	140	3 998	2 703
Einebustad (1 bueining)	170	4 517	3 102
Einebustad (1 bueining)	200	5 036	3 501
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	230	7 131	4 741

Tabell 7 - Simulerte avløpsgebyr for ulike bustadeigedommar utan vassmålar.

Stipulert - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ²	Gjeldande	Ny forskrift
Tomannsbustad (1 bueining)	140	13 766	9 182
Einebustad (1 bueining)	170	15 578	10 542
Einebustad (1 bueining)	200	17 391	11 902
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	230	24 511	16 098

Tabell 8 - Simulerte avløpsgebyr for ulike bustadeigedommar utan vassmålar.

4.3 Årsgebyr bustad med vassmålar

40 % av de private vann- og avløpsabonnentar betalar i dag etter målt forbruk. Tabell 9 og tabell 10 viser vass- og avløpsgebyr ved ny og gjeldande VA-forskrift for bustadeigedommar med fire ulike størrelsar for målt forbruk; 65, 85, 120 og 150 m³.

Målt - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Tomannsbustad (1 bueining)	65	5 132	3 597
Tomannsbustad (1 bueining)	85	5 564	4 089
Einebustad (1 bueining)	120	6 318	4 952
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	150	10 696	7 686

Tabell 9 - Simulerte vassgebyr for ulike bustadeigedommar med vassmålar.

Målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leilegheit (1 bueining)	65	2 138	1 506
Tomannsbustad (1 bueining)	85	2 311	1 711
Einebustad (1 bueining)	120	2 614	2 069
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	150	4 450	3 217

Tabell 10 - Simulerte avløpsgebyr for ulike bustadeigedommar med vassmålar.

Målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leilegheit (1 bueining)	65	7 271	5 103
Tomannsbustad (1 bueining)	85	7 875	5 800
Einebustad (1 bueining)	120	8 932	7 020
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	150	15 146	10 903

Tabell 11 - Totalt årsgebyr ved målt forbruk for vatn og avløp

4.4 Årsgebyr næring

Tabell 12 og tabell 13 nedanfor viser vass- og avløpsgebyr ved ny og gjeldande VA-forskrift for næringseigedommar. Det er tatt utgangspunkt i fem tenkte bedrifter for målt forbruk.

Næring - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Liten butikk	100	5 887	4 459
Liten næring	400	12 355	15 841
Kraftselskap	1 500	36 071	48 930
Bygg- og anleggsverksemd	4 000	89 971	122 500
Produksjonsbedrift	12 000	262 451	343 560

Tabell 12 - Simulerte vassgebyr for ulike næringseigedommar

Næring - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Liten butikk	100	2 441	1 864
Liten næring	400	5 036	6 615
Kraftselskap	1 500	14 551	20 391
Bygg- og anleggsverksemd	4 000	36 176	51 012
Produksjonsbedrift	12 000	105 376	142 944

Tabell 13 - Simulerte avløpsgebyr for ulike næringseigedommar

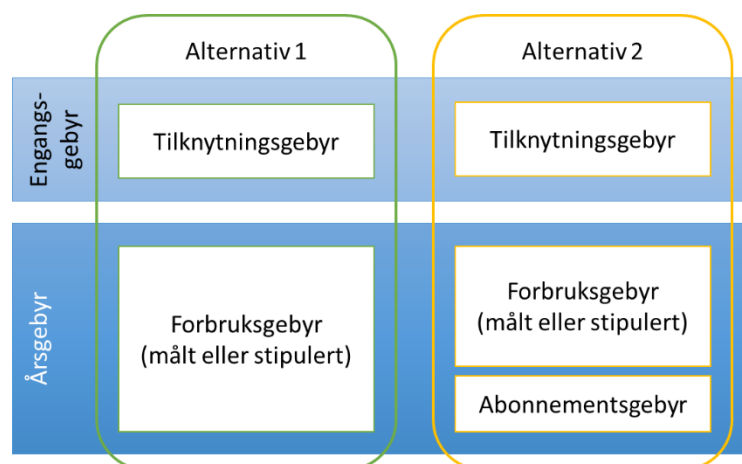
Næring - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Liten butikk	100	8 328	6 323
Liten næring	400	17 391	22 456
Kraftselskap	1 500	50 622	69 321
Bygg- og anleggsverksemd	4 000	126 147	173 512
Produksjonsbedrift	12 000	367 827	486 504

Tabell 14 - Samlet årsgebyr næring for vann og avløp

5 Nærare om sentrale reglar

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, og tilhøyrande forskrift, seier at kommunane kan dekke inn inntil 100 % av sine kostnader med vatn og avløp gjennom gebyr. Vidare seier lova med tilhøyrande forskrift at gebyra skal bestå av eingongsgebyr for tilknytning og årlege gebyr. Ved berekning av sjølvkost bør dei til ei kvar tid gjeldande retningslinjer for berekning av sjølvkost for kommunale betalingstenester leggst til grunn.

Dei årlege gebyra skal anten reknast ut på grunnlag av vassforbruk, eller ei todelt gebyrordning med ein fast og ein variabel del. Figur 1 skisserer dei to alternativa.



Figur 1 - Vass- og avløpsgebyr

5.1 Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er eit eingongsgebyr. Det skal ikkje krevjast nytt gebyr ved ominnreiing eller bruksending. Kommunen har høve til å krevje tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg. Kommunen kan då bestemme at tilleggsgebyret berre skal betalast når utvidinga utgjør eit visst minsteareal.

5.1.1 Kostnadsgrunnlag

I forskrifta med kommentarar er det ikkje spesifisert kva for kostnader som skal dekkjast inn gjennom tilknytningsgebyret, men intensjonen er at det skal dekke ein samsvarande del av kommunen sine samla kostnader med vassforsyning og avløp. Gebyret skal reknast ut for den einskilde faste eigedom eller for den einskilde bueining på eigedomen.

5.1.2 Høve til å krevje inn gebyret

Plikt til å betale eingongsgebyr for tilknytning oppstår når det vert bygd på ein elles gebyrpliktig eigedom, eller når gebyrplikt for bygd eigedom finn stad etter lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3. Kommunen bestemmer når gebyra forfell til betaling. Det kan ikkje stillast krav om betaling av tilknytningsgebyr før utfierding av byggetillating.

5.2 Årsgebyr

5.2.1 Berekningsmåte

Årsgebyr kan verte utrekna på to ulike måtar. Gebyret kan reknast ut på bakgrunn av målt eller stipulert vassforbruk, eller kommunen kan velje ei todelt gebyrordning der årsgebyret består av ein fast og ein variabel del. Det er ikkje tillate å fastsette minimumsgebyr. Dersom årsgebyret vert rekna ut frå stipulert forbruk, skal det stipulerte forbruket i størst mogleg grad svare til reelt forbruk.

I tilfelle der vassforbruket vert stipulert, skal for bustadeigedomar busetnaden sitt areal leggst til grunn, då dette er anteke å gje best uttrykk for vassforbruket over ein lengre periode.

Kommunen avgjer sjølv om tidlegare arealutrekningar skal nyttast, eller om det skal settast i verk ny utrekning. Kommunen må i den kommunale forskrifta gjere greie for dei utrekningssinsippa som ligg til grunn for å fastslå stipulert forbruk for ulike bruksareal. Det kan takast omsyn til busetnadens art og bruk, og dessutan eigedomen sin storleik og tilstand. Prinsipielt gjeld det at vassmengd inn = avløpsmengd ut.

Både kommunen og den einskilde gebyrpliktige kan krevje at årsforbruket vert fastsett ut frå målt forbruk. Den einskilde gebyrpliktige må sjølv koste på slik måling, og målinga må utførast med vassmålar etter kommunen si tilvising.

5.2.2 Eigedom som ikkje vert brukt som bustad (næring mv.)

For næringseigedom og andre eigedomar som ikkje vert brukt som bustad, er hovudregelen at årsforbruket, eventuelt den variable delen av årsgebyret, vert utrekna på grunnlag av målt vassforbruk. Er det ikkje installert vassmålar, kan det fastsettast særlege reglar eller verte inngått særlege avtalar om utrekning av gebyret.

Kommunen har avgrensa høve til å sette lågare gebyr for desse eigedomane enn det som ville følge av kommunen sin ordinære utrekningssmåte for bustadeigedomar. Det er ikkje høve til å fastsette ein rein kvantumsrabatt for storforbrukarar av vatn.

For bedrifter, gartneri, gardsbruk og anna verksemd der avløpsmengda avvik vesentleg frå vassforbruket, kan det verte inngått avtale basert på avvikande avløpsmengd.

Det kan gjerast frådrag for vatn som går inn i bedrifta sine produkt, eller av andre grunnar ikkje vert sleppt ut i avløpsnettet frå næringseigedomar og andre eigedomar nemnt ovanfor.

Det kan utreknaast auka avløpsvassmengd i forhold til målt vassforbruk dersom overvatn vert ført til avløp. For eigedomar med installert sprinklaranlegg kan det gjerast særlege avtalar slik at kommunen sine kostnader blir dekte.

5.2.3 Fastsetjing av særlege reglar

Det kan fastsettast særlege reglar til dømes for busetnad som berre er i bruk delar av året, som har eit særleg stort areal i forhold til vassforbruk og avløpsmengd eller som har tomt som medfører stort vassforbruk. Andre kriterium, som til dømes gebyrpliktige sin privatøkonomi, tal personar eller tal våtrom i huset, kan ikkje leggst til grunn for gebyrutrekninga.

Føresegnene gjev høve til å fastsetje ulike utrekningssmåtar for eigedomar med ulik bruk. Dette inneber ikkje at sjølve prisen per m³ vatn/avløp kan settast forskjellig for dei ulike eigedomane.

5.2.4 Abonnementsgebyr (fast del i todelt modell)

Ein eventuell fast del (abonnementsgebyr) skal vere stabil og ikkje avspegle variasjon i forbruk. Den faste delen av årsgebyret bør ikkje hindre den einskilde abonnent i å kunne påverke sitt eige gebyr gjennom å regulere vassforbruket. Ved ressursknappheit kan kommunen vurdere å fastsette gebyret på grunnlag av forbruk åleine, det vil seie at gebyret berre er basert på ein forbruksavhengig variabel del.

Generelt er det vanleg at den faste delen speglar dei faste kostnadane (typisk kapitalkostnader) knytt til tenesta. Samstundes vert det tilrådt at abonnementsgebyret ikkje overstig 50 % av årsgebyrinntektene. Dette for å fremme sparing av vatn.

5.2.5 Ulike gebyrsatsar

Utgangspunktet er at dei same gebyrsatsane skal gjelde i heile kommunen. Følgjande unntak gjeld:

1. Tilknytingsgebyret kan differensierast avhengig av om den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidingskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planar godkjende av kommunen. Reglar om differensierte gebyrsatsar må fastsettast i kommunen si forskrift.
2. Det kan fastsettast ulike gebyrsatsar for tilknytning- og årsgebyr dersom eit vass- eller avløpsanlegg eller større eining av dette medfører vesentleg høgare eller lågare kostnader enn dei andre. Det kan berre fastsettast lågare gebyrsatsar dersom kostnadane med å forsyne forbrukarane med vatn i eit vassforsyningsområde er mindre kostbart enn i eit anna vassforsyningsområde i kommunen. Med gebyrsats vert meint kostnad per måleeining for årsgebyr eller tilknytingsgebyr. *Forbrukerkjøpsloven* gjev likevel forbrukar moglegheit til å krevje eit passande prisavslag på levert vatn dersom vasskvaliteten er dårleg i periodar.
3. Det kan vidare verte fastsett ulike gebyrsatsar for tilknytings- og årsgebyr for ulike bustadkategoriar, der det er ulike kostnader forbunde med betening av ulike bustadkategoriar. Til dømes kan det fastsettast lågare gebyrsatsar for blokkleigheiter på bakgrunn av at kostnadane med leidningsnett er lågare per bueining for desse bustadkategoriane enn for meir spreidde bustadeiningar.
4. Det kan fastsettast høgare gebyrsats for avløpsvatn som er meir forureina enn vanleg kommunalt avløpsvatn, og som det kostar kommunen meir å behandle.

Avgrensingar nemnd ovanfor gjeld ikkje fordelinga av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

5.2.6 Andre forhold

Kommunen kan ikkje krevje tilleggsggebyr eller auke gebyrsatsen ved manglande etterleving av pålegg. Likevel kan kommunen krevje dekt faktiske direkte kostnader som kommunen har pga. manglande etterleving av pålegg knytt til den einskilde eigedom.

Ved omlegging eller utbetring av avløpsleidningar kan kommunen krevje at eigar av tilknytt stikkleidning set i verk tilsvarande omlegging eller utbetring.

Unnlèt gebyrpliktig å etterkome pålegg om utbetring av lekkasjar som medfører forureining kan det fastsettast tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fastsettast i høve til forureiningslova sin § 73. Kommunen har myndigheit til å vedta tvangsmulkt på dei områda der dei etter loven og forskrifter elles har forureiningsmyndigheit. Tvangsmulka skal ha ein storleik som gjer det ulønsamt å ikkje følgje kravet. Innkravd tvangsmulkt tilfell staten. Sjå § 9.9 i forslag til ny forskrift.

Om renteplikt ved for sein betaling eller tilbakebetaling av vass- og avløpsgebyr gjeld reglane i *lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane* § 26 tilsvarande. Forfalle krav på årsgebyr er sikra med pant i eigedomen etter *panteloven* § 6-1.

Lokale forskrifter for fastsetjing av vass- og avløpsgebyr er framleis gjeldande så langt dei ikkje er i strid med krava i kapittel 16 i *forurensningsforskriften* eller inntil kommunen bestemmer noko anna. Forskrifter med minimumsgebyr skulle vore endra før 1.1.2008.

6 Gjeldande lokal forskrift

Gjeldande forskrift i Etne kommune heiter *Forskrift om vass- og avløpsgebyr* og er heimla i *lov av 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg*. Forskrifta blei vedteke av Etne kommunestyre 25. oktober 2016.

6.1 Tilknytingsgebyr

Dagens tilknytingsgebyr vert fakturert for tilknytning av eksisterande bygg, nybygg, tilbygg, påbygg, bygg som kommunen krev tilknytt samt eksisterande bygg med tilknytning som ikkje er godkjent. Tilknytingsgebyret vert fastsett pr. m² bruksareal (BRA) berekna med grunnlag i NS-3940 eller eksisterande arealdata. Tilknytingsgebyret kan sjåast i tabell 15 under.

Tilknytingsgebyr 2021	Eining	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Eingongsgebyr for tilknytning	kr/m ²	80,00	80,00
Einebustad 200 m ²	kr/m ²	16 000	16 000

Tabell 15 - Tilknytingsgebyr 2021

6.2 Årsgebyr

Etter gjeldande forskrift betalar vass- og avløpsabonnentane i Etne kommune eit todelt årsgebyr. Dette inneber at abonnentane vert belasta eit abonnementsgebyr, uavhengig av forbruk, og dessutan eit variabelt ledd som er fastsett på grunnlag av målt eller stipulert forbruk. Bustad og fritidseigedomar betalar i utgangspunktet ein fast sats per bueining. Næringseigedomar betalar ein sats per eigedom. Tabell 16 nedanfor viser forbruks- og abonnementsgebyra i Etne kommune for 2021.

Forbruks- og abonnementsgebyr	Eining	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Fastgebyr	kr/bueining	3 731	1 576
Forbruksgebyr	kr/m ³	21,56	8,65

Tabell 16 - Forbruks- og abonnementsgebyr 2021

Tabell 17 under viser døme på årsgebyr for målt og stipulert forbruk.

Årsgebyr 2021	m ³	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Målt forbruk - Tomannsbustad 140 m ²	80	5 456	2 268
Målt forbruk - Einebustad 180 m ²	110	6 103	2 528
Målt forbruk - Einebustad 220 m ²	140	6 749	2 787
Stipulert forbruk - Tomannsbustad 140 m ²	280	9 768	3 998
Stipulert forbruk - Einebustad 180 m ²	360	11 493	4 690
Stipulert forbruk - Einebustad 220 m ²	440	13 217	5 382

Tabell 17 - Årsgebyr 2021

7 Arbeidsgruppa

Framlegg til ny forskrift for vatn og avløp er utarbeidd av teknisk eining i Etne kommune. EnviDan AS har vore sparringspartnarar.

Målsetjinga med arbeidet har vore å lage ei forskrift som er rettferdig, tydeleg og fleksibel. Rettferdig: Gebyra skal spegle dei ulike brukargrubbene sitt kostnadsnivå på best mogleg måte. Tydeleg: Forskrifta skal vere lett å lese og handheve med klart og forståeleg språk utan uklare, eller vanskelege, formuleringar. Fleksibel: Forskrifta viser til årlege kommunestyrevedtak for gebyra sin storleik.

Utvikling og Drift, Etne kommune.